

นายดำรง เสนาะสรรพ์
ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริการเลี้ยงกุ้งด้วยระบบชลประทานน้ำเค็ม
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐาน

1.ประวัติส่วนตัว

อายุ : 65 ปี (เกิดวันที่ - เดือน - ปี พ.ศ. 2491)

สถานภาพ : สมรสกับ นางยะ เสนาะสรรพ์ มีบุตร 2 คน

ที่อยู่ปัจจุบัน: 47/1 หมู่ 7 ตำบลสนามไชย อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี 22160

2.ประวัติการศึกษา

จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.ประวัติการประกอบอาชีพ

นายดำรง เสนาะสรรพ์ เริ่มทำการเลี้ยงกุ้งตั้งแต่ปี พ.ศ.2530 ช่วงแรก เลี้ยงกุ้งกุลาดำเลี้ยงแบบภูมิปัญญาชาวบ้านและเป็นการเลี้ยงกุ้งระบบเปิดและมีการใช้สารเคมีในการเลี้ยง ช่วงแรกก็ล้มลุกคลุกคลานมา โดยตลอดมีได้บ้างเสียบ้างทำให้เกิดเป็นหนี้สินจำนวนหลายแสนบาทจนกระทั่งในปี พ.ศ.2548 ได้เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพการเลี้ยงสัตว์น้ำ จากศูนย์คุ้งกระเบนฯ โดยมีนักวิชาการจากศูนย์มาแนะนำการเลี้ยงกุ้งระบบกึ่งปิด และใช้จุลินทรีย์ในการเตรียมบ่อและตลอดระยะเวลาของการเลี้ยง ซึ่งทำให้การเลี้ยงกุ้งประสบผลสำเร็จและทำให้มีเงินเหลือพอชำระหนี้สินจากการเลี้ยงกุ้งที่ผ่านมาได้และมีการรวมกลุ่มและฝึกอบรมโครงการต่างๆประกอบด้วย

- เข้าร่วมการอบรมระบบจัดการฟาร์มเลี้ยงกึ่งทะเลอย่างยั่งยืนตามแนวทาง Code of Conduct
- เข้าร่วมกลุ่มกับผู้เลี้ยงสัตว์น้ำด้วยระบบชลประทานน้ำเค็มอ่าวคุ้งกระเบน
- เข้าเป็นสมาชิกหน่วยตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบสัตว์น้ำ
- เข้าร่วมเป็นสมาชิกโครงการฟื้นฟูเกษตรกร ของทางศูนย์ฯ คุ้งกระเบน
- เข้าร่วมการอบรมระบบมาตรฐาน จีเอพี มกษ.7401-2552
- เข้าร่วมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกึ่งอ่าวคุ้งกระเบน ซึ่งเป็นโครงการรับรองฟาร์มแบบกลุ่ม

4.การถือครองที่ดิน

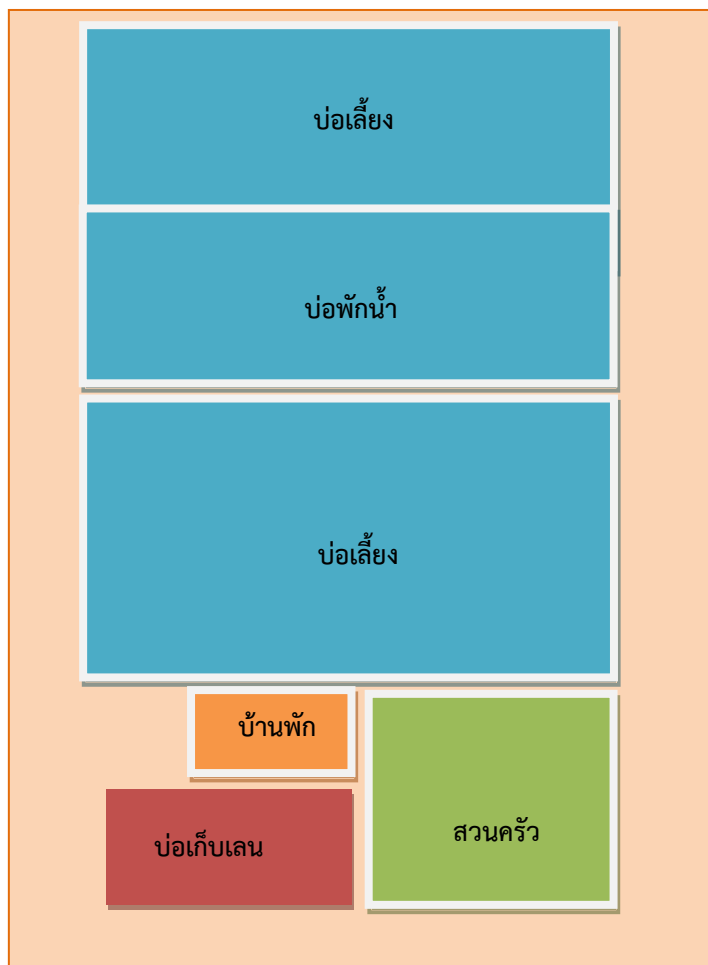
การครอบครองที่ดินที่เลี้ยงกึ่ง มีเอกสารสิทธิ์ (สทก.) พื้นที่ฟาร์มทั้งหมด 10 ไร่

5.แรงงานในครัวเรือน

จำนวน 3 คน

ส่วนที่ 2.รูปแบบการจัดการพื้นที่ พื้นที่ฟาร์มทั้งหมด 10 ไร่ ประกอบด้วย

1. บ่อพักน้ำ จำนวน 1 บ่อ
2. บ่อเลี้ยงกึ่ง จำนวน 2 บ่อ
3. บ่อเก็บเลน 1 บ่อ
4. บ้านพักอาศัย และพื้นที่ปลูกผักสวนครัว

แผนผังแสดงการใช้พื้นที่ฟาร์มเลี้ยงกึ่ง นายดำรง เสนาะสรรพ์

ส่วนที่ 3 : กิจกรรมที่ดำเนินการภายในแปลง

การเลี้ยงกุ้งแบบระบบกึ่งปิด โดยไม่ใช้สารเคมีและใช้จุลินทรีย์ตลอดระยะเวลาการเลี้ยงมีขั้นตอนดังนี้

1.การเตรียมบ่อ

- ทำการตากบ่อให้แห้งสนิท
- หมักจุลินทรีย์ ปม.1 และนำจุลินทรีย์ ปม.1 ที่เพาะขยายได้ในอัตรา 100 ลิตร/ไร่ ฉีดพ่นพื้นบ่อที่ตากแห้ง
- ทำการไถพรวนเพื่อพลิกหน้าดิน แล้วราดจุลินทรีย์ ปม.1 ที่เพาะขยายได้ซ้ำอีกครั้ง ในอัตรา 100 ลิตร/ไร่ ตากแดดให้แห้งแล้วไถพรวนจนสารอินทรีย์ย่อยสลายเรียบร้อย
- ทำการลงปูนขาวเพื่อปรับสภาพความเป็นกรดของดินให้มีคุณภาพดินเหมาะสม
- ทำที่กันปูรอบบ่อเพื่อป้องกันพาหะนำโรค
- ปล่อยน้ำเข้าบ่อเลี้ยงจากบ่อพักน้ำโดยผ่านการกรองด้วยถุงกรอง 7 ชั้น ที่จัดเตรียมไว้
- ทำการลงคลอรีนและกากชา เพื่อฆ่าเชื้อและพาหะต่างๆ และพักน้ำ 10-15 วัน เพื่อให้หมดฤทธิ์
- ทำการลงปุ๋ยหมัก อัตราการใช้ 5 กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มอาหารธรรมชาติ
- ทำการลงจุลินทรีย์ ปม.2 ชนิดน้ำในอัตรา 50 ลิตร/ไร่ เพื่อปรับสภาพสมดุลของสภาพน้ำให้เหมาะสม
- นำน้ำในบ่อเลี้ยงตรวจคุณภาพน้ำเพื่อดูความเหมาะสม เมื่อดีแล้วจึงทำการปล่อยลูกกุ้งลงเลี้ยง

ภาพการไถพรวนพลิกหน้าดิน

ภาพแสดงที่กันนก

ภาพแสดงที่กันปู

- การจัดการอื่นๆ ทางฟาร์มมีการจัดการทำตาข่ายกันนกเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อทางอากาศจากนก และมีการทำแนวกันขอบบ่อเพื่อป้องกันปูเข้าบ่อเลี้ยงซึ่งเป็นพาหะนำเชื้อโรครูสูกุ้งทะเล

2.รูปแบบการจัดการเลี้ยงกุ้งโดยทั่วไปแบบอื่นๆ ที่ใช้ในฟาร์ม

- มีการถ่ายน้ำบ้างในช่วงเวลาที่น้ำมีคุณภาพไม่เหมาะสม หรือมีปัญหา เช่น ตะกอนมาก น้ำขุ่น หรือปริมาณแพลงก์ตอนมากเกินไป
- มีการใช้จุลินทรีย์ ปม.2 อัตราการใช้ 50 ลิตร/บ่อ สาดให้ทั่วบ่อเพื่อปรับคุณภาพดินและคุณภาพน้ำ ลดแอมโมเนียและไนไตรท์ให้สมดุลและเหมาะสม

บทสรุป

ศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริการเลี้ยงกุ้งด้วยระบบชลประทานน้ำเค็ม นายดำรง เสนาะสรรพ์ เป็นศูนย์เรียนรู้ขนาดเล็ก ที่มีแหล่งความรู้ให้ผู้มาเข้าชมศึกษา ซึ่งลุงดำรงเป็นเกษตรกรที่ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านใช้สมุนไพรกับจุลินทรีย์ในการเลี้ยงกุ้ง เพื่อย่อยสลายของเสียและปรับสภาพพื้นบ่อ ในการแก้ปัญหา โดยจะควบคุมเรื่องคุณภาพน้ำและปริมาณอาหารที่ให้ เพราะจะมีผลต่อการหมักหมมของเสียที่ก้นบ่อ นอกจากนั้นพื้นที่ ที่ว่าง ยังมีการปลูกพืชผักสวนครัวและผลไม้ต่างๆ เช่น มังคุด มะพร้าว และอื่นๆอีกมากมายไว้กินไว้ใช้โดยไม่ต้องซื้อกินซึ่งเป็นการอยู่อย่าง แบบพอเพียงเปรียบเสมือนมีตู้เย็นส่วนตัวขนาดใหญ่ โดยไม่ต้องใช้ไฟฟ้า

